

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. д.ик.н. Таня Горчева –
научна специалност “Международни икономически отношения”,
СА “Д. А. Ценов” – Свищов,
член на научно жури в процедура
за заемане на академичната длъжност “Професор”
от Доцент д-р Иван Младенов Соколов,
по обявен конкурс
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

1. Обща информация и данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР” е обявен от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, а обявата е публикувана в „Държавен вестник“, брой 66 от 06.08.2024, като се посочва професионалното направление 3.8. „Икономика“ и научната специалност - „Световно стопанство и международни икономически отношения“. Единствен кандидат, подал документи за участие, е доц. д-р Иван Младенов Соколов. Със заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“, №828 от 06.11.2024г. е определен състава на научното жури, в което съм включена като рецензент.

2. Персонална характеристика на кандидата в конкурса

Въз основа на приложената професионална автобиография от кандидата насочвам вниманието на научното жури и на научната общност към следните факти от неговата кариера, които служат като основание за нейното допускане до конкурса, а именно:

- През периода 1982-1987г. получава висшето си образование като икономист счетоводител в Университет за национално и световно стопанство, София;
- През периода 2001 – 2012г. работи като главен асистент в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт, Пловдив;
- През периода 2010-2012г. е доктор по икономика във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и придобива докторска степен с тема на дисертацията „Управление и финансиране на публично-частни партньорства на местно равнище“;
- През периода 2014 – 2019г. става доцент по икономика в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт, Пловдив;
- От 2019г. е доцент по икономика Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

3. Количествена и съдържателна характеристика на представените научни трудове след последната процедура

Броят и съдържанието на публикациите са показателни за количественото и качествено характеризиране на постиженията на кандидата в настоящия конкурс. Общият брой на научната продукция, разпределен по основни видове групи публикации е представен в табличен вид по-долу. От данните в таблицата се налага констатацията, че доцент д-р Иван Младенов Соколов е разработил научна продукция, разпределена в различни видове публикации.

Видове по групи публикации	Самостоятелни		В съавторство		Общо	
	Брой	Обем в страници	Брой	Обем в страници	Брой	Обем в страници
1. Монографии	3	325	1	138	4	463
2. Студии	-	-	-	-	-	-
3. Научни статии	5	62	-	-	5	62

4.Учебници и помагала	4	519	-	-	4	519
Общо	8	387	1	138	9	1044

Специално внимание заслужава научния труд със заглавие „Икономическа и финансова дипломация“ в обем от 110 страници, публикуван през 2012г., защото се приема за хабилитационния труд, с който той се кандидатира в конкурса.

В тематично отношение публикациите засягат проблеми, свързани с:

- ✓ Икономическата и финансовата дипломация през призмата на търговските преговори в рамките на многостранната либерализация на Световната търговска организация, но също така спецификата на дипломатическите преговори в двустранните търговски споразумения;
- ✓ Вземането на финансови решения в практиката на действащите корпорации и фирми;
- ✓ Аспекти на събитийния мениджмънт, вкл. организацията, финансирането, реализирани ефекти;
- ✓ Същност и разновидности на публично-частното партньорство.

Като автор на учебници и учебни помагала кандидатът разработва учебни пособия в следните направления: Учебно помагало „Местна финансова и инвестиционна политика“, 2017; 978-619-202-294-5; Учебно помагало „Местна финансова и инвестиционна политика“, Университетско издание; „Паисий Хилендарски“, 2017; „Икономически форуми и събития“ учебник, издател Интел дизайн ЕООД 2024 ISBN 978-619-7178-44-9; „Основи на икономическата и финансовата дипломация“ учебник, издател Интел дизайн ЕООД, 2024 , ISBN 978-619-7178-48-7.

4. Количествена и качествена оценка на учебно-преподавателската работа

В приложената документация е разработена справка за учебно-преподавателската работа на кандидата, според която за учебната 2019/2020 г. той е имал натовареност във филиала на ВСУ „Черноризец Храбър” в гр. Смолян 182 часа аудиторна заетост. За учебната 2020/2021 г. натовареността е била съответно 327 часа. През учебна 2021/2022 година са му възложени 498 часа аудиторна заетост, през следващата година – 673 часа, като през миналата учебна година техният обем възлиза на 511 часа.

Сред основните дисциплини, които са възложени на кандидата за водене като лекционни курсове, се отнасят: Глобални проблеми на съвременността, Финансови модели, Финансов анализ, Европейска икономическа интеграция, Глобални проблеми и решения, Данъчно облагане и икономически агенти, Организационно поведение и др.

През последните години кандидатът е бил научен ръководител, но и рецензент на дипломанти в ОКС „Магистър“. Наред с това е бил научен ръководител на чуждестранен докторант при изготвянето на дисертация на тема „Влияние на ангажираността върху бранд общностите в контекста на онлайн средата в арабските страни“.

Следва да се отбележи, че кандидатът е участвал като академичен наставник в националния проект „Студентски практики – фаза 1“ от ОП „Образование за интелигентен растеж“.

5. Идентифициране на приносите в научната- и практико-приложната дейност

А) Участие в научно-изследователски проекти

В пакета от документи за участие в конкурса е посочен един научно-приложен проект – „Интелигентно растениевъдство“, финансиран по националната научна програма на МОН 2022-2024г.

Б) Участие в научни конференции и форуми

В приложената документация за участие в конкурса са посочени следните участия: Кръгла маса „Повишаване конкурентоспособността на винарската индустрия посредством иновации“, 2020, Пловдив; Научно практическа конференция „Взаимодействие между всички заинтересовани страни в сектора на ПОО“, организирана от Център за развитие на човешките ресурси и Национален експертен екип по ПОО и ECVET (Bulgarian National VET Team); Кръгла маса на тема „Иновативни тенденции в управлението на агроиндустрията“, организирана от Селскостопанска академия София; Международно научно-практическа конференция в Белград през октомври 2022г.; Национална практическа конференция с международно участие на тема „Актуални проблеми и решения за устойчиво земеделие и бизнес идеи за кръгла биоикономика“, организирана от Селскостопанска академия София; Международна конференция на тема „Евронзоната в България – кога?“ май 2024 г., организирана от МФ в София Балкан Палас; Семинар „Изправени пред войната – Европейски диалози: От Балканите до Черно море: европейски наследства, идентичности и траектории“ 2024 г., Пловдив, Балабанова къща; Международна научно-практическа конференция на тема „Икономическата дипломация и новите реалности“ 2024, Прага; Национален симпозиум с международно участие на тема: „Продоволствена сигурност и устойчиво развитие“, 2024г., София, под патронажа на президента на Република България.

В) Експертна дейност и заемани длъжности

- 1998 / 2001 - съветник в икономическата комисия на 38-то обикновено народно събрание на Република България;
- 1997 /2000 - изпълнителен директор и член на управителния съвет инвестиционен фонд "Съединение";
- 1997 / 1999 - изпълнителен директор на технологичен институт за комуникационни елементи „Тике“ АД;

- От 2021г. – независим член и председател на съвета на директорите на университетска многопрофилна болница за активно лечение „Свети Георги“ ЕАД, гр. Пловдив;
- От 2016 г. - почетен консул на Чешката република в Пловдив;
- 2013 / 2014 - член на съвета на директорите „Профилактика, рехабилитация и отдих“ ЕАД;
- От 2007 - главен директор „Международен панаир“ Пловдив.

6. Научни и изследователски приноси

Независимо от факта, че към пакета документи за участие в конкурса за „професор” е приложена справка за приносните моменти на всички публикации, тук акцентът се поставя върху научните приноси в монографичния труд „Икономическа и финансова дипломация“, подготвен като хабилитационен труд. На първо място следва да се изтъкне, че темата на хабилитационния труд е актуална и слабо разработена в научната литература, което се оценява като предимство.

В теоретичен план като приноси могат да се обособят следните моменти:

- Дефиниране, анализиране и разтълкуване на понятието „икономическа дипломация“ - положително впечатление прави опита да се разграничат и опишат етапите в практиката на икономическата дипломация и да се открият еволюционните различия.
- Направен е опит за извеждане спецификите и особеностите на икономическата дипломация в България.
- Прилагайки казусния метод са изведени и описани приоритетите на икономическата дипломация на водещите в световната търговия икономики, каквито са тези на САЩ, Китай и Индия.

- Направен е опит за извеждане на методически аспекти за дефиниране на финансовата дипломация, като се описват основни подходи за управление на риска във финансовия мениджмънт.
- Извеждат се необходимите условия за присъединяване на България към ОИСР в контекста на съвременната икономическа и финансова дипломация.

Към пакета документи за участие в конкурса за „професор” е приложена справка за цитирания на научните разработки в конкретни публикации на кандидата от която става ясно, че монографията „Публично-частното партньорство в теоретичен и практически контекст“ от 2019г., както и тематично свързаните с нея статии са най-често цитирани от други автори.

7. Критични бележки и препоръки

Внимателното анализиране на представения текст на хабилитационния труд, както и резюметата на останалите публикации ни дава основание да бъдат изведени следните критични бележки, а именно:

- Създава се впечатлението, че кандидатът в конкурса е избирал в хода на своята кариера разнородни научни направления, в които да позиционира своите разработки, което не позволява задълбоченост на изследванията.
- В монографичния труд „Икономическа и финансова дипломация“, подготвен като хабилитационен, е подхотено схематично при анализиране същността на икономическата дипломация, като акцентът се поставя преди всичко върху дейността на организации, действащи в глобален план.
- Не са изяснени докрай случаите на търговските войни, въпреки действащото многостранното търговско споразумение в рамките на ГАТТ през 70-те години на ХХ век, когато използвайки своите доминиращи позиции в глобалната търговия САЩ прилагат

едностранни дискриминационни мерки в стокообмена с Япония, а също така санкциите, които СТО/МВФ налагат на Ирак през 90-те години, под формата на „нефт срещу храни“, или съвременните търговски и финансови ограничения, които се прилагат от ЕС и някои други икономики срещу Русия заради нападението над Украйна, като не се прави анализ на постигнатите резултати. Не става ясно, те част ли са от икономическата дипломация.

8. Заключение

Обзорът на публикациите и фактите от приложените справки, включително справката за изпълнението на минималните национални изисквания по групи показатели, вкл. представените наукометрични данни дават основание за **заключението, че доцент д-р Иван Младенов Соколов отговаря на изискванията по установените количествени и качествени критерии, за заемане на академичната длъжност “професор” по професионално направление 3.8. “Икономика” и предлагам на научното жури, той да заеме посочената академична длъжност.**

04.02.2025 г.

Свищов

Член на научното жури: _____
(Проф. д.ик.н. Т. Горчева)